

Θεολογική Ερμηνεία της Βυζαντινής Εικόνας της *Βαπτίσεως του Χριστού*

Βασισμένο σε απόσπασμα από το βιβλίο: Το
Δωδεκάορτο, Εικόνα: η άλλη γλώσσα της
Θεολογίας (Δέσποινα Ιωάννου – Βασιλείου)

Η Εικόνα της Βαπτίσεως

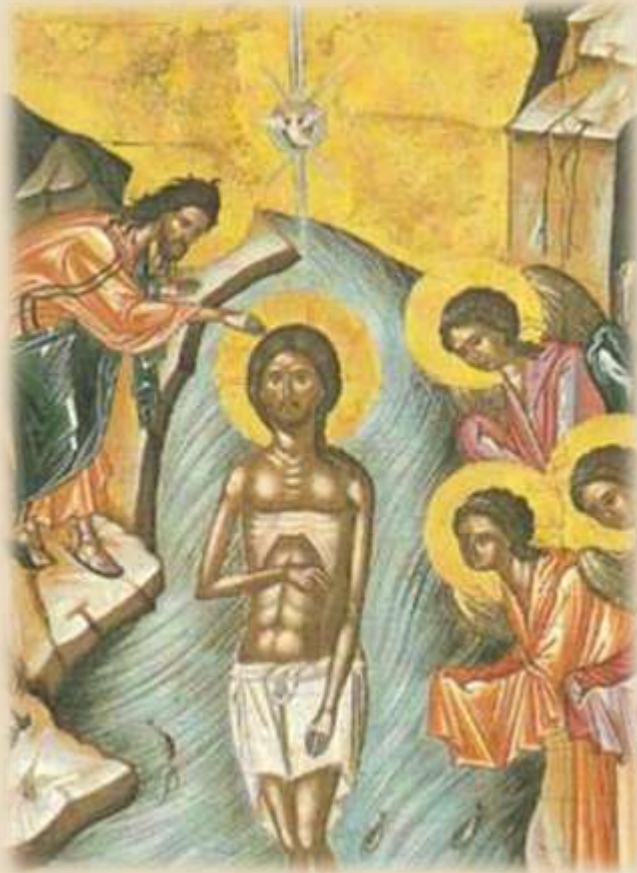

Οι ψηλοί βράχοι

- Ο Χριστός βρίσκεται μεταξύ ψηλών βράχων.
- Τα νερά, που δεν είναι ακόμα αγιασμένα, παραπέμπουν στην εικόνα του κατακλύσμου – θανάτου.
- Με την παράσταση αυτή συμβολίζεται η ολόσωμη κάθοδος του Χριστού στον Άδη (θάνατο) για να διαλύσει το δυνατό του κόσμου.

Η κάθοδος του Χριστού στα Ιορδάνια νερά

- Σημαίνει τον καθαγιασμό του υγρού στοιχείου, που είναι η βάση της ζωής σε ολόκληρη τη δημιουργία.
- κατ' επέκταση σημαίνει τον καθαγιασμό ολόκληρης της κτίσεως.

Η Αδαμική γυμνότητα

- Ο Χριστός στέκεται στη μέση του Ιορδάνη γυμνός ή με άσπρο ρούχο στη μέση του.
- Με τον τρόπο αυτό αποδίδει στην ανθρωπότητα το ένδοξο παραδεισιακό ένδυμά της.

Η στάση ευλογίας

- Με το δεξί ή και με τα δύο του χέρια ευλογεί τα νερά και τα ετοιμάζει να γίνουν τα νερά της βαπτίσεως, τα οποία αγιάζει με την δική του κατάδυση.

Η στάση των ποδών

- Το ένα πόδι του Χριστού προβάλλει μπροστά...
- Για να δείξει την υπέρτατη πρωτοβουλία του, να βαπτιστεί από τον Ιωάννη...
- και να βγει στην δημόσια δράση.

Οι πλάκες με τα φίδια

- Σε μερικές εικόνες ο Χριστός εικονίζεται να πατά πάνω σε μια πλάκα, από την οποία ξεπροβάλλουν καταπλακωμένα φίδια, προσπαθώντας να γλυτώσουν.
- «σὺ ἐκρατέωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν σὺ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος.» (Ψαλμ. ογ' 13).

Η θάλασσα και ο Ιορδάνης ποταμός

- Η γυναίκα συμβολίζει τη θάλασσα κι ο γέροντας τον Ιορδάνη ποταμό.
- «ή θάλασσα είδεν καὶ ἔφυγεν ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω». (Ψαλμ. ριγ' 3)

Σε μερικές εικόνες ο γέροντας κρατά στα χέρια του μία υδρία από την οποία τρέχει νερό.

Η φαναίρωση της Αγ. Τριάδας

- Ο αγιογράφος τη δηλώνει με το χέρι του Πατρός, που ευλογεί από ένα τμήμα ενός ημικύκλιου που παριστά τους ουρανούς.
- Από αυτό τον κύκλο αναχωρούν ακτίνες φωτός χαρακτηριστικό του Αγίου Πνεύματος και φωτίζουν το περιστέρι.
- Κατά τη στιγμή αυτή ο Πατήρ μαρτυρεί τη θεότητα του Υιού και τον ονομάζει αγαπητόν Του Υιόν.

ο Ιωάννης ο Πρόδρομος

ο Ιωάννης ο Πρόδρομος

Η αξίνα ανάμεσα στο δέντρο

- Μια αξίνα σφηνωμένη ανάμεσα στα κλαδιά ενός δέντρου συμβολίζει τα λόγια του Προδρόμου: «...ἤδη δὲ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται» (Μτ. γ' 10).
- Με τον τρόπο αυτό παριστάνεται η διαλογία του Θεού των καρποφόρων από τα άκαρπα δέντρα.

Οι Άγγελοι

- Στη δεξιά πλευρά της εικόνας βρίσκονται οι άγγελοι. Έχουν σκεπασμένα τα χέρια τους, που έχουν σχήμα δεήσεως, και τα προτείνουν στο Χριστό, έτοιμα να τον υπηρετήσουν.

Η Βάπτιση του Χριστού, Ι. Μ. Βατοπεδίου, 18^{ος} αιώνας.

Η Βάπτιση του Χριστού

